

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/183/2019
Identifikačné číslo spisu: 1209202212
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1209202212.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne MH Manažment, a. s., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 100, IČO: 50 088 033, proti žalovanému P. A. Q., bývajúcemu v C., Z. XX, zastúpenému advokátskou kanceláriou C&T Advokáti s.r.o., so sídlom v Bratislave, Fedinova 3b, IČO: 51 284 961, o vypratanie bytu, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 6 C 49/2009, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. augusta 2018 sp. zn. 8 Co 44/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 30. mája 2017 č. k. 6 C 49/2009-276 uložil žalovanému povinnosť vypratať bližšie označený byt, a to spolu s osobami, ktoré s ním tento byt spoločne užívajú, v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Zamietol tiež návrh žalovaného na prerušenie konania zo dňa 14. februára 2017 a žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou sporného bytu. Poukázal na to, že žalovaný sa pôvodne žalobou podanou na súd prvej inštancie v roku 2008 domáhal uloženia povinnosti právneho predchodcovi žalobkyne uzavrieť s ním platnú zmluvu o prevode vlastníckeho práva k spornému bytu. Rozsudkom z 22. septembra 2010 č. k. 45 C 285/2008-158, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) z 26. januára 2016 sp. zn. 14 Co 289/2015, bola žaloba právoplatne zamietnutá. Z rozsudku vyplýva, že žalovaný ako nájomca uzatvoril dňa 11. októbra 1995 s Fondom národného majetku SR [ďalej len „FNM SR“ (právnym predchodcom žalobkyne, pozn.)] ako prenajímateľom zmluvu, ktorej predmetom bol nájom sporného bytu. Nájom bytu bol dohodnutý na dobu určitú, ktorá sa mala skončiť uplynutím jedného roka od skončenia pracovného pomeru nájomcu s vtedajším zamestnávateľom. Dňa 21. júna 1996 uzavrel žalovaný s FNM SR Zmluvu o prevode vlastníctva k predmetnému bytu, vklad vlastníckeho práva na žalovaného kataster povolil pod V 30610/96. Rozsudkom prvostupňového súdu č. k. 18 C 191/1999-231 však bolo určené, že vyššie

uvedená zmluva o prevode vlastníctva k bytu je absolútne neplatná a vlastníkom sporného bytu je FNM SR. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, pretože žalovaný zmeškal lehotu na podanie odvolania. Dovolanie žalovaného bolo odmietnuté na základe rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačiaci súd“ alebo „najvyšší súd“) z 25. septembra 2008 sp. zn. 3 Cdo 81/2008. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 117/09 bola sťažnosť žalovaného odmietnutá.

1.2. Na základe vyššie ustáleného skutkového stavu posúdil spor po právnej stránke podľa § 123, § 124 a § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Poukázal na to, že žalovanému boli doručené výzvy na dobrovoľné vypratanie bytu, čo však dobrovoľne neurobil. Nakoľko žalovaný nepreukázal, že by mal k predmetnému bytu nejaký právny vzťah, ktorý by mu rovnakú, či obdobnú právnu ochranu mohol poskytnúť, najmä nepreukázal, že má k bytu napr. vzťah nájomný, pretože tento mu v zmysle pôvodnej nájomnej zmluvy skončil za rok odo dňa skončenia jeho pracovného pomeru a v súčasnosti mu žiadny právny titul k spornému bytu nesvedčí, podanej žalobe vyhovel. V tomto ohľade nepovažoval za rozhodujúcu ani skutočnosť, že žalovaný je spoluvlastníkom pozemku prináležiacemu k bytu, pretože právny vzťah k bytu a právny vzťah k pozemku môže byť oddelený a oba môžu existovať samostatne.

1.3. Zamietnutie návrhu žalovaného na prerušenie konania odôvodnil tým, že žalovaný síce tvrdil, že podal na Okresný súd Bratislava III dňa 14. februára 2017 žalobu o určenie vlastníckeho práva, avšak vlastnícke právo žalobcu bolo v inom súdnom konaní (18 C) už určené, teda v danej veci ide zjavne o prekážku veci rozhodnutej (res iudicata), pričom navyše žalovaný nepredložil ani kópiu, či rovnopis tejto žaloby, aby súd mohol posúdiť právny titul na jej uplatnenie, teda i táto skutočnosť svedčí skôr o tom, že žalovaný sa účelovo snažil iba oddialiť rozhodnutie súdu vo veci vypratania z bytu.

1.4. Napokon konštatoval, že pokiaľ žalovaný namieta, že žalobca mu nevrátil kúpnu cenu, alebo že investoval do bytu ďalšie finančné prostriedky, žalovanému nič nebránilo, aby si tieto financie od žalobcu nárokoval titulom vydania bezdôvodného obohatenia a náhrady škody.

1.5. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a žalobkyňa, ktorá mala v spore plný úspech, priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Na odvolanie žalovaného odvolačiaci súd rozsudkom z 21. augusta 2018 sp. zn. 8 Co 44/2018 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a vyslovil, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

2.1. Odvolačiaci súd uviedol, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, a následne na jeho základe dospel aj k správne záveru o dôvodnosti podanej žaloby o vypratanie predmetného bytu žalovaným. Je totiž nepochybné, že žalovaný užíva predmetný byt vo vlastníctve žalobcu bez právneho dôvodu, keď jeho nájom zanikol, nová nájomná zmluva uzavretá nebola, a žalovaný nedisponuje ani žiadnym iným právnym titulom, ktorý by ho na užívanie predmetného bytu oprávňoval. Za daného stavu je nepochybné, že žalovanému vznikla povinnosť byt vypratať, keď ďalším jeho užívaním neoprávnené zasahuje do vlastníckeho práva žalobkyne. Súd prvej inštancie tiež správne v tejto súvislosti poukázal na to, že žalovaného na užívanie predmetného bytu neoprávňuje ani jeho spoluvlastnícky vzťah k pozemku, na ktorom je bytový dom, v ktorom sa byt nachádza, postavený, a pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby je bez významu, či žalobca vrátil žalovanému kúpnu cenu, prípadne či investoval do bytu ďalšie finančné prostriedky, nakoľko akékoľvek finančné nároky žalovaného nie sú podmienkou vzniku jeho povinnosti predmetný byt vypratať po zániku právneho dôvodu oprávňujúceho ho na užívanie predmetného bytu.

2.2. Pokiaľ žalovaný v podanom odvolaní namietal, že súd prvej inštancie postupoval nesprávne, keď zamietol jeho návrh na prerušenie konania do skončenia konania o jeho žalobe, ktorou sa v spore vedenom pod sp. zn. 21 C 4/2017 domáha určenia vlastníctva k predmetnému bytu, bez toho, aby sa oboznámil s obsahom spisu v označenom spore, odvolačiaci súd i túto jeho argumentáciu považoval za nedôvodnú. Správne totiž i prvoinštančný súd poukázal na to, že v tomto spore bolo preukázané, že (rozsudkom prvostupňového súdu č. k. 18 C 191/1999-231) bolo o vlastníctve predmetného bytu právoplatne rozhodnuté, a preto takýto spor nemožno znovu prejednávať, a teda ani opätovne posudzovať otázku vlastníctva bytu. Za tohto stavu neboli splnené zákonom (§ 162 CSP) stanovené podmienky na prerušenie konania.

2.3. Napokon, nedôvodne žalovaný v odvolaní namietal i to, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený, keď sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku vo vzťahu k veci samej, avšak i

pokiaľ ide o dôvody zamietnutia návrhu žalovaného na prerušenie konania, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP dôsledne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán a náležite posúdil opodstatnenosť všetkých nimi prezentovaných relevantných námietok súvisiacich s otázkou splnenia predpokladov na prerušenie konania i vzniku povinnosti žalovaného predmetný byt vypratať.

2.4. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný v rozsahu 10 strán dovolanie, prípustnosť ktorého v časti I. dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a zároveň požiadal o odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. V časti II. dovolania žalovaný podrobil kritike niektoré tvrdenia, resp. názory odvolacieho súdu. V časti III. dovolania uviedol genézu prípadu z jeho zorného uhlu pohľadu. V časti IV. dovolania žalovaný predostrel komparatívny prehľad riešenia podobných sporov medzi žalobkyňou (jej právnym predchodcom) a užívateľmi bytov, ktorí sa na rozdiel od neho stali aj ich vlastníkmi. V časti V. dovolania žalovaný najskôr zdôvodnil návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého odvolacieho rozhodnutia [„dovolateľ sa stane v prípade výkonu tohto rozhodnutia (vypratáním bytu) bezdomovcom“] a navrhol, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho i prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne, aby zrušil iba napadnutý odvolací rozsudok a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu v podstatnom uviedla, že navrhuje dovolanie odmietnuť, resp. zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania. Ďalej uviedla, že námietka žalovaného, ktorý v dovolaní tvrdí, že prekážka *res iudicata* neobstojí z dôvodu, že v predchádzajúcej veci nešlo o konanie s rovnakými stranami sporu (vtedy s FNM a teraz so žalobkyňou, pozn.), nie je opodstatnená. Žalobkyňa je totiž právnym nástupcom FNM v zmysle zákona č. 375/2015 Z.z. V neposlednom rade poukázala na ostatnú časť právnej vety rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 120/2009 „[p]rekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne, resp. inak“. Rovnako navrhla nevyhovieť aj návrhu žalovaného na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ a f/ CSP).

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril názor, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 7 Cdo 253/2019).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo

na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (písm. a/), ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (písm. b/), strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (písm. c/), v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (písm. d/), rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (písm. e/), alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f/).

11. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaného, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti (bod 3.1. a 3.2.).

13. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

15. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava odvolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

16. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

17. Z obsahleho - vo všeobecnosti polemizujúceho, kritizujúceho a spochybňujúceho - dovolania žalovaného (bod 3.) najvyšší súd (aj) s použitím výkladového ustanovenia § 124 CSP ustálil, že žalovaný v podstatnom namieta

(i) nosné právne závery súdov o prekážke res iudicata tvrdiac, že v konaní o určenie neplatnosti zmluvy o prevode bytu (vec vedená na prvostupňovom súde pod sp. zn. 18 C 191/1999, pozn.) účastníkom

konania bol FNM a nie žalobkyňa,

(ii) že súd prvej inštancie zamietol jeho návrh na prerušenie konania z dôvodu, že z jeho iniciatívy prebieha na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 8 C 49/2017 konanie o určenie vlastníckeho práva k spornému bytu, ktoré rozhodnutie odvolací súd potvrdil,

(iii) odmietnutie, resp. nevykonanie jeho návrhu na pripojenie a oboznámenie sa so spismi sp. zn. 18 C 191/1999 a sp. zn. 8 C 49/2017 a

(iv) rozdielnu rozhodovaciu prax súdov o tej istej právnej otázke „vlastníckeho práva vlastníkov bytových jednotiek“. Inak povedané, žalovaný musí byť vypratať, pričom iní užívatelia za podobných podmienok sa stali vlastníkami bytov. V tomto ohľade poukázal na rozhodnutia ústavného súdu (III. ÚS 192/06, I. ÚS 110/07), najvyššieho súdu (3 Cdo 80/02, 2 Cdo 281/2005) a na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

18. Žalovaný v dovolaní namietal, že jeho návrh na prerušenie konania bol súdom prvej inštancie zamietnutý, resp. toto rozhodnutie bolo odvolacím súdom potvrdené [bod 17 (ii)].

18.1. Právny zástupca žalovaného v priebehu konania (opakovane) žiadal o prerušenie konania, naposledy na pojednávaní dňa 30. mája 2017. Uvedený návrh odôvodnil tým, že na Okresnom súde Bratislava III prebieha konanie pod sp. zn. 21 C 4/2017 iniciované žalovaným o určenie vlastníckeho práva k spornému bytu. Súd prvej inštancie tento návrh žalovaného zamietol, čo odôvodnil tým, že rozhodnutie v danej veci nezávisí od žalovaným iniciovaného konania na Okresnom súde Bratislava III, ale naopak záviselo od vecí vedenej na prvostupňovom súde pod sp. zn. 18 C 191/1999, v rámci ktorého konania bolo súdom okrem iného právoplatne určené, že vlastníkom sporného bytu je právny predchodca žalobkyne (bod 1.3.), ktorá skutočnosť tvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci (res iudicata). Na odvolanie žalovaného odvolací súd poukázal na správnosť záverov prvostupňového súdu a dodal, že pre uvedenú prekážku res iudicata takýto spor nemožno znovu prejednávať, a teda ani opätovne posudzovať otázku vlastníctva bytu. Preto neboli splnené zákonom stanovené podmienky na prerušenie konania podľa § 162 CSP (bod 2.2.).

18.2. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

18.3. Výrok rozsudku odvolacieho súdu týkajúci sa návrhu na prerušenie konania nemožno považovať za rozhodnutie vo veci samej. Jedná sa totiž o rozhodnutie rýdzo procesného charakteru, ktoré má v zmysle § 234 CSP vždy povahu uznesenia, a to aj vtedy, keď je obsiahnuté v rozsudku. Jeho následkom môže byť len prerušenie konania alebo pokračovanie v konaní o veci samej, z čoho je zjavné, že nemôže ísť ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

18.4. So zreteľom na vyššie uvedené najvyšší súd dovolanie žalovaného v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým tento potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalovaného na prerušenie konania, bez ďalšieho ako neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

19. Žalovaný v podanom dovolaní tiež namietal, že súd si nepripojil k spisu veci sp. zn. 18 C 191/1999 a sp. zn. 8 C 49/2017 [bod 17 (iii)]. Uvedená námietka súvisí s procesom zisťovania skutkového stavu, dokazovaním a jeho hodnotením.

19.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaného, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

19.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19.3. Nesprávnym procesným postupom v zmysle § 420 písm. f/ CSP sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018). Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu; je ním len samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017, 1 VCdo 2/2017). Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, nie je ním ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 Cdo 18/2018, 2 Cdo 39/2018, 3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Ústavný súd považuje tieto závery najvyššieho súdu za ústavne udržateľné (I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018).

19.4. Pokiaľ dovolateľ vytýka odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované

za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). K uvedenému v okolnostiach posudzovanej veci dovolací súd dodáva, že nosné dôvody rozhodnutia odvolacieho súdu vychádzali z prekážky *res iudicata*, ktorú prekážku založilo právoplatné rozhodnutie súdu prvej inštancie z 20. septembra 2000 č. k. 18 C 191/1999-231 o určení právneho predchodcu žalobkyne za vlastníka sporného bytu, ktoré rozhodnutie bolo všetkým zúčastneným dostatočne známe. Vec vedenú na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 8 C 49/2017 nebrali nižšie súdy na zreteľ práve z dôvodu už právoplatne vyriešeného sporu, kto je vlastníkom sporného bytu, ktorá otázka bola aj podľa názoru dovolacieho súdu určujúcou v tejto veci. Najvyšší súd napokon dostatočným spôsobom reagoval na posudzované sporné okolnosti aj vo veci sp. zn. 3 Cdo 81/2008, ktoré dovolacie konanie sa týkalo ďalšieho neúspešného návrhu na obnovu konania, iniciovaného žalovaným.

19.5. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje na to, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

19.6. Z uvedených dôvodov preto dovolací súd odmietol dovolanie žalovaného v tejto časti podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP

20. Žalovaný v ďalšom namietal, že v konaní o určenie neplatnosti zmluvy o prevode bytu (sp. zn. 18 C 191/1999), ktoré právoplatné súdne rozhodnutie založilo prekážku *res iudicata* v teraz posudzovanej veci, účastníkom konania bol FNM, pričom v tomto konaní je žalobcom nie FNM, ale iný subjekt (žalobkyňa). Inak povedané, žalovaný namietal, že žalobkyňa nemohla byť úspešná v tomto spore pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci, v ktorej predchádzajúcej veci ona nefigurovala, teda nebola jej

účastníčkou.

20.1. Dovolací súd predovšetkým konštatuje, že v súvislosti s touto námietkou dovolateľ neoznačil žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu, od ktorého sa mal odvolací súd pri riešení tejto otázky odkloniť (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP). Už samotná táto skutočnosť je dôvodom na odmietnutie dovolania, keďže dovolanie v tejto časti nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP (§ 447 písm. f/ CSP).

20.2. Bez ohľadu na vyššie uvedené, námietka žalovaného nie je ani vecne správna. V teraz posudzovanej veci žalobu proti žalovanému z 26. februára 2009 o vypratanie bytu podal FNM (č. l. 1 spisu), teda subjekt, ktorý bol v hre aj vo veci vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 18 C 191/1999. Listom zo 7. apríla 2016 (č. l. 178 spisu) oznámila strana žalobcu súdu, že pôvodný žalobca bol ex lege zrušený (zákonom č. 375/2015 Z.z.) od 1. januára 2016. Na žalobkyňu prešiel dňom zrušenia majetok FNM, vrátane pohľadávok, majetkových účastí a iných majetkových práv a záväzkov FNM, rovnako ako aj práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov a iných právnych vzťahov. Z uvedeného je okrem iného zrejmé, že žalobkyňa je právnym nástupcom pôvodného žalobcu v konaní, a teda účinky právoplatne rozhodnutej veci medzi pôvodným žalobcom (FNM) a žalovaným sa vzťahujú aj na žalobkyňu.

20.3. Najvyšší súd vo veci sp. zn. 5 Cdo 120/2009 uviedol: „Prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného a naopak). Ten istý predmet konania je daný, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petítom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. vyplýva z rovnakého skutku). Konanie sa týka tých istých osôb v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov (či už z dôvodu univerzálnej alebo singularnej sukcesie).“ (podobne 1 Cdo 234/2018)

21. V neposlednom rade žalovaný v súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP poukázal na rozdielnu rozhodovaciu prax súdov o tej istej právnej otázke „vlastníckeho práva vlastníkov bytových jednotiek“. Inak povedané, žalovaný musí byť vypratáť, pričom iní užívatelia za podobných podmienok sa stali vlastníkami bytov. V tomto ohľade poukázal na rozhodnutia ústavného súdu (III. ÚS 192/06, I. ÚS 110/07), najvyššieho súdu (3 Cdo 80/02, 2 Cdo 281/2005) a na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov [bod 17. (iv)].

21.1. Podobne ako vo veci sp. zn. 3 Cdo 81/2008, najvyšší súd považuje za potrebné na tomto mieste zvýrazniť, že predmetom tohto dovolacieho prieskumu nie je a ani nemôže byť konanie vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 18 C 191/1999, ktorej predmetom bolo určenie neplatnosti zmluvy o prevode bytu. Práve v tomto konaní bolo v súvislosti so sporným bytom právoplatne rozhodnuté o tom, že zmluva o prevode vlastníctva sporného bytu, uzavretá medzi FNM a žalovaným, je neplatná a že výlučným vlastníkom sporného bytu je FNM. Podľa § 226 CSP právoplatnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia, ktorá spôsobuje záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia. Práve tento právoplatný rozsudok súdu prvej inštancie z 20. septembra 2000 č. k. 18 C 191/1999-231 tvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci (res iudicata) v tomto konaní. Ani v jednom z vyššie žalovaným uvedených súdnych konaní nebola právne inak riešená prekážka právoplatne rozhodnutej veci, ktorá bola určujúcou v prípade žalovaného. Už len z tohto dôvodu nemohla byť naplnená zákonná dĺžka ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP („ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“). Z tohto dôvodu boli v dovolacom konaní bez právneho významu, a tiež bez možnosti preskúmania zo strany dovolacieho súdu, všetky námietky žalovaného, či už išlo o námietku vecnej nesprávnosti rozsudku o určení neplatnosti zmluvy o prevode bytu alebo o určení, že výlučným vlastníkom sporného bytu je právny predchodca žalobkyne. Z toho istého dôvodu sa dovolací súd nezaoberal ani komplexom otázok súvisiacich s problematikou súladu právnych záverov rozsudku o určení neplatnosti zmluvy s právnymi závermi iných (v obdobných veciach vydaných) súdnych rozhodnutí - či už dovolateľom označených krajských súdov, najvyššieho súdu alebo ústavného súdu. Dovolací súd preto ani neskúmal „legálnosť prevodu bytu“, ani dôvodnosť námietky žalovaného, že žalobkyňa v jeho prípade zvolila (podaním

návrhu na určenie neplatnosti zmluvy o nadobudnutí bytu) odlišný postup, než v prípade niektorých iných nadobúdateľov bytov v tom istom dome. Možno zhrnúť, že dovolací súd sa nemohol zaoberať žiadnym z tých tvrdení žalovaného, ktoré sa týkali konania (a rozhodovania v konaní) o určenie neplatnosti zmluvy; toto mohlo mať svoj význam iba v rámci riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov v pôvodnom konaní vedenom na prvostupňovom súde pod sp. zn. 18 C 191/1999.

21.2. Z už citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 120/2009 tiež vyplýva, že „[p]re posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne, resp. inak.“ (podobne 1 Cdo 234/2018).

22. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP.

23. V dovolacom konaní nemal dovolateľ úspech. Dovolací súd nepriznal procesne úspešnej žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania, keďže jej podľa obsahu spisu žiadne nevznikli (R 72/2018).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.